

1. Gebruik kinderopvangtoeslag

In het tweede kwartaal van 2021 gingen er 830.000 kinderen met kinderopvangtoeslag naar de opvang. Dit is een toename ten opzichte van het eerste kwartaal. Bij de BSO nam het aantal kinderen echter met 2.000 af. De gevolgen van corona op het gebruik van kinderopvang blijven daarmee nog steeds zichtbaar. Aan het begin van het tweede kwartaal was de BSO nog tijdelijk gesloten. Hierdoor kunnen de cijfers een vertekend beeld geven.

In de eerste tabel is het aantal kinderen weergegeven dat naar de opvang ging met kinderopvangtoeslag. In het tweede kwartaal van dit jaar gingen er 355.000 kinderen naar de dagopvang, 396.000 kinderen naar de buitenschoolse opvang en 99.000 kinderen naar de gastouderopvang. Het gebruik van kinderopvang ligt nog onder het niveau van het tweede kwartaal vorig jaar. Toen gingen er 841.000 kinderen met kinderopvangtoeslag naar de opvang, 11.000 kinderen meer. Het gemiddelde aantal uren opvang per kind per maand is, ook gedurende corona, verder gestegen. Kinderen gingen gemiddeld 62,6 uur naar de opvang. De stijging doet zich met name voor bij kindercentra, in de gastouderopvang is juist sprake van een lichte daling.

Tabel 1: Gemiddelde aantallen met kinderopvangtoeslag ¹²								
	2017	2018	2019	Kw. 1 2020	Kw. 2 2020	geheel 2020	Kw. 1 2021	Kw. 2 2021
Aantal kinderen (x 1.000)								
Totaal ³	726	785	818	845	841	832	826	830
Kinderdagcentra	292	328	340	352	347	347	350	355
Buitenschoolse opvang	336	366	390	408	410	403	399	396
Gastouderopvang 0- t/m 3-jarigen	65	65	64	63	62	61	59	59
Gastouderopvang 4- tot 12-jarigen	53	50	47	45	44	43	40	39
Uren per kind per maand								
Totaal	57,4	58,1	59,2	60,4	60,5	61,0	61,9	62,6
Kinderdagcentra	79,7	79,3	81,6	83,8	84,2	84,7	85,9	86,5
Buitenschoolse opvang	36,4	37,1	37,9	38,4	38,7	39,1	39,2	39,7
Gastouderopvang 0- t/m 3-jarigen	64,9	65,0	65,6	67,2	67,2	67,4	68,3	68,2
Gastouderopvang 4- tot 12-jarigen	37,6	37,0	36,4	36,5	36,8	36,9	36,9	36,6

Bron: Belastingdienst/Toeslagen, cijferbeeld juli 2021, bewerking Ministerie van SZW

2. Netto arbeidsparticipatie van ouders met jonge kinderen

De ontwikkeling van de netto arbeidsparticipatie van vrouwen en mannen is opgenomen in tabellen 2 en 3. Ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar is de netto arbeidsparticipatie onder alle categorieën bij de vrouwen gestegen. Ook ten opzichte van het vorige kwartaal is er een stijging bij bijna elke groep vrouwen te zien.

Tabel 3. Netto arbeidsparticipatie vrouwen en moeders met jonge kinderen (in %)										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Kw.1 2020	Kw.2 2020	Kw.1 2021	Kw.2 2021
Vrouwen 15-74	60,3	60,9	61,9	63,2	64,4	64,2	64,7	63,6	64,3	64,6
Vrouwen 25-34	79,6	79,9	80,2	82,2	83,3	83,6	83,6	83,2	84,4	84,5
Vrouwen 35-44	77,0	77,6	78,4	79,8	80,7	80,4	81,4	80,1	80,8	80,7

¹ De cijfers zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers, die nog kunnen wijzigen als gevolg van het definitief vaststellen van inkomen en gebruik. Voor 2017 en 2018 zijn vrijwel alle beschikkingen en onderliggende gegevens definitief; ook voor 2019 is het grootste deel van de beschikkingen definitief vastgesteld.

² Bij gemiddelde aantallen (zie tabel 1) wordt een kind dat bijvoorbeeld 1 dag in een jaar naar kinderopvang gaat en waarvoor de ouders recht hebben voor kinderopvangtoeslag voor 1/365 meegeteld.

³ De som der delen is groter dan het totaal. Dit komt omdat een kind binnen een kalenderjaar van meer dan een type opvang gebruik kan maken (bijvoorbeeld gastouderopvang en kinderdagopvang). Voor het totaal aantal kinderen wordt zo'n kind één keer meegeteld.

Moeders (lid van ouderpaar)	76,7	77,6	78,5	79,0	80,4	80,5	80,5	80,4	80,9	81,5
Alleenstaande moeders	59,5	62,2	63,1	65,9	66,2	68,5	68,8	67,6	71,4	72,6
Moeders met jonge kinderen (0-11)	75,9	76,5	77,2	77,8	79,4	80,1	79,9	79,7	81,5	81,8

Bron: CBS

De netto arbeidsparticipatie van mannen laat een zelfde positieve ontwikkeling zien. Alleen de arbeidsparticipatie van alle mannen samen ligt gemiddeld nog net onder het niveau van voor de coronacrisis. Dit komt door de nog niet volledig herstelde arbeidsparticipatie onder jonge mannen tussen de 15 en 25. Bij de andere categorieën ligt de gemiddelde arbeidsparticipatie wel weer hoger. De netto arbeidsparticipatie onder alleenstaande vaders is met een stijging van 1,2%-punt het afgelopen kwartaal het hardst gestegen.

Tabel 3. Netto arbeidsparticipatie mannen en vaders met jonge kinderen (in %)										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Kw.1 2020	Kw.2 2020	Kw.1 2021	Kw.2 2021
Mannen 15-74	70,4	70,8	71,5	72,5	73,2	72,5	73,2	72,1	72,5	73,1
Mannen 25-34	86,6	87,2	87,7	88,5	88,0	88,2	88,3	87,9	88,8	88,9
Mannen 35-44	89,1	89,4	89,8	90,3	90,9	89,6	89,5	89,5	90,2	91,0
Vaders (lid van ouderpaar)	90,4	90,8	91,2	91,7	92,1	91,7	91,6	91,4	92,2	92,4
Alleenstaande vaders	75,5	76,3	73,8	76,6	80,4	79,8	79,2	78,9	79,4	80,6
Vaders met jonge kinderen (0-11)	93,0	93,3	93,5	94,0	94,2	93,9	93,6	93,4	94,9	94,4

Bron: CBS

Tabel 4 geeft het aantal gewerkte uren per week van vrouwen en moeders met jonge kinderen weer. In het tweede kwartaal van 2021 is bij beide groepen het gemiddelde aantal gewerkte uren gestegen. Voor moeders met jonge kinderen steeg dit gemiddelde zelfs met 0,6 uur per week en komt daarmee uit op 27,4 uur per week. Dit is hoger dan het gemiddelde van de afgelopen jaren.

Tabel 4. Ontwikkeling in gewerkte uren van vrouwen en moeders met jonge kinderen (gemiddelde binnen de groep vrouwen met een baan van meer dan 1 uur, jaarcijfers)										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Kw. 1 2020	Kw. 2 2020	Kw. 1 2021	Kw. 2 2021
Vrouwen 15-74	25,3	25,6	25,9	26,1	26,3	26,2	26,3	26,2	26,0	26,4
Moeders met jonge kinderen (0-11 jaar)	25,5	25,8	26,4	26,6	26,8	26,9	26,8	26,8	26,8	27,4

Bron: CBS

3. De ontwikkeling van de gemiddelde uurprijs

Tabel 5 toont de ontwikkeling van de tarieven in de kinderopvang. De tabel laat ook het verschil tussen de gemiddelde tarieven van de verschillende opvangsoorten en de maximum uurprijzen zien. De cijfers over de gemiddelde uurprijs zijn gebaseerd op de uurprijzen die ouders aan de Belastingdienst/Toeslagen doorgeven. Er zijn enkele kanttekeningen te plaatsen bij de duiding. Niet alle ouders geven tijdig een wijziging van het uurtarief door en het tarief dat ouders doorgeven sluit soms niet volledig aan bij het tarief dat een kinderopvangorganisatie vraagt, bijvoorbeeld doordat ouders een tarief dat boven het maximum uurtarief ligt, niet altijd doorgeven aan de Belastingdienst/Toeslagen. Het is dus onduidelijk in hoeverre de uurprijzen volledig aansluiten bij de uurprijs die een kinderopvangorganisatie vraagt.

Net als het vorige kwartaal zijn de gemiddelde prijzen van alle opvangsoorten zoals gebruikelijk gestegen in het tweede kwartaal van 2021. Het gemiddelde tarief van € 8,57 in de dagopvang komt 1,3% boven de maximum uurprijs uit. In de BSO bedraagt het verschil 6,0%. Bij zowel de gastouderopvang voor 0- tot 4-jarigen als voor 4- tot 12-jarigen liggen de gemiddelde tarieven nog

onder de maximum uurprijs, respectievelijk 1,2% en 0,6%. Dit verschil is wel kleiner geworden dan het verschil in het eerste kwartaal.

Tabel 5: ontwikkeling gemiddelde uurprijs (in €)⁴						
	2017	2018	2019	2020	Kw. 1 2021	Kw. 2 2021
Gemiddelde uurprijzen voor maximering⁵						
Dagopvang	7,19	7,46	8,11	8,34	8,53	8,57
Buitenschoolse opvang	7,00	7,22	7,40	7,58	7,68	7,71
0- t/m 3-jarigen gastouderopvang	5,84	5,99	6,22	6,33	6,39	6,42
4- tot 12-jarigen gastouderopvang	5,84	6,02	6,28	6,37	6,43	6,45
Maximum uurprijzen						
Dagopvang	7,18	7,45	8,02	8,17	8,46	8,46
Buitenschoolse opvang	6,69	6,95	6,89	7,02	7,27	7,27
0- t/m 3-jarigen gastouderopvang	5,75	5,91	6,15	6,27	6,49	6,49
4- tot 12-jarigen gastouderopvang	5,75	5,91	6,15	6,27	6,49	6,49
Relatief verschil gemiddelde t.o.v. maximum uurprijzen						
Dagopvang	0,1%	0,1%	1,1%	2,1%	0,9%	1,3%
Buitenschoolse opvang	4,6%	3,9%	7,4%	7,9%	5,6%	6,0%
0- t/m 3-jarigen gastouderopvang	1,5%	1,4%	1,1%	0,9%	-1,6%	-1,2%
4- tot 12-jarigen gastouderopvang	1,6%	1,8%	2,0%	1,5%	-0,9%	-0,6%

Bron: Belastingdienst/Toeslagen, cijferbeeld juli 2021, bewerking SZW

4. Aanbod kinderopvang

De laatste tabel laat de ontwikkeling van het aantal ingeschreven kinderopvangvoorzieningen zien. Het aantal dagopvanglocaties is in het tweede kwartaal nog steeds vrij stabiel met ruim 9.000 locaties. Het aantal gastouderopvanglocaties laat net als alle voorgaande kwartalen een daling zien en bedraagt in het tweede kwartaal van 2021 iets minder dan 22.000 gastouders. De BSO daarentegen laat in het tweede kwartaal een lichte toename zien ten opzichte van het vorige kwartaal. Het aantal locaties is met 20 gestegen tot 7.615 locaties.

Tabel 6: aantal kinderopvang- en gastouderlocaties										
	Jan. 2017	Jan. 2018	Jan. 2019	Jan. 2020	April 2020	Juli 2020	Okt. 2020	Jan. 2021	Apr. 2021	Juli 2021
Dagopvang	7.499	9.029	9.003	9.029	9.020	9.002	9.046	9.066	9.047	9.059
BSO	6.648	6.894	7.152	7.384	7.414	7.428	7.519	7.569	7.595	7.615
Gastouders	33.585	31.447	27.881	25.237	24.689	24.052	23.176	22.675	22.336	21.952

Bron: DUO rapportage Landelijk Register Kinderopvang

⁴ Het betreft de gemiddelde uurprijzen, waarbij gewogen is naar gebruik. Ter illustratie: de uurprijs van gebruikers die 60 opvanguren afnemen weegt drie keer zo zwaar mee bij bepaling van het gemiddelde als de uurprijs van gebruikers die 20 opvanguren afnemen.

⁵ Deze cijfers over de gemiddelde uurprijs zijn gebaseerd op de uurprijzen die ouders aan de Belastingdienst/Toeslagen doorgeven.